

Prediking over Zondag 44 (vraag 115)

- Prediking van de wet -

Vraag 115: Waarom laat ons dan God also scherpelijk de tien geboden prediken, zo ze toch niemand in dit leven houden kan?

Antwoord 115: *Eerstelijk, opdat wij ons leven lang onzen zondigen aard hoe langer hoe meer leren kennen, en des te begeriger zijn, om de vergeving der zonden en de gerechtigheid in Christus te zoeken. Daarna, opdat wij zonder ophouden ons benaarstigen, en God bidden om de genade des Heiligen Geestes, opdat wij hoe langer hoe meer naar het evenbeeld Gods vernieuwd worden, totdat wij tot deze voorgestelde volkomenheid na dit leven geraken.*

Liturgie:

Ps. 119 : 69

Ps. 2 : 7

Schriftlezing: 1 Thessalonicenzen 5:12-28

Ps. 45 : 1, 2, 3

Ps. 119 : 2, 3

Ps. 73 : 12

Gemeente,

Wij mogen de prediking van de wet nu afmaken. De laatste keer kwam aan de orde: 'maar kunnen ook degenen, die tot God bekeerd zijn de wet volkomen houden'? Toen was het antwoord: 'Nee zij, maar ook de allerheiligsten, zolang als zij in dit leven zijn, hebben maar een klein beginsel dezer gehoorzaamheid; doch also, dat zij met een ernstig voornemen niet alleen maar naar sommige, maar naar al de geboden Gods beginnen te lezen'. Dat is een pover resultaat. Dan volgt nu de vraag: 'Waarom dan laat ons dan God de tien geboden zo scherp prediken'? Dat is ook gebeurd. Immers uit het licht van Gods majesteit is de doorzoeking van de schuilplaatsen van het mensenhart gekomen. Alle spinraggen zijn doorscheurd. Wij worden telkens opnieuw betrapt! Waarom wordt de wet zo scherp gepredikt? Is God dan zo scherp? Heeft Hij dan alles zo scherp en spitshoekig geschapen? Ligt er niet een mildheid, een goedheid over Zijn schepping en herschepping? Schiep Hij de wereld niet rond, in plaats van hoekig? Inderdaad! De scherpte van God komt openbaar bij én door de *zonde*!

Het liefelijk gebod, dat tot het leven was krijgt een doodsdreiging. Het Woord krijgt scherpe pieken. De woorden der profeten worden scherpe pijlen. De woorden van Christus worden omgeven door het 'wee u'. Het gaat er scherp aan toe. Ogen moeten worden uitgerukt, armen en voeten worden afgehouden om het Koninkrijk Gods in te gaan. De apostel zegt 'dat het Woord Gods scherp snijdender is dan enig tweesnijdend zwaard dat doorgaat tot verdeling der ziel en des mergs en is een oordeler van gedachten'. Het Woord is erop uit de mens te raken en hem te doorsteken! Het Woord Gods is een vlijmscherp mes. Dat moet gehanteerd worden! Dat wil God! In de scherpe wetsprediking wordt de *sleutelmacht* gehanteerd. Gods Wet blijft staan, ook al voldoet niemand er aan. God buigt niet mee in de val van de mens, maar Hij blijft staan. Christus is niet gekomen om de wet te ontbinden, maar om die te vervullen. God handhaaft Zijn wet in de zondvloed, in de Rode Zee. Gemeente, de wet is vol van de dreiging dat Hij ons niet onschuldig zal houden!

Daarmee klemt de vraag temeer: 'waarom laat ons dan God also scherpelijk de tien geboden preken, zo ze toch niemand in dit leven kan houden'? Hoor het antwoord: 'opdat wij ons leven lang onze zondige aard hoe langer hoe *meer* leren kennen'. Dat is dus wat anders dan de oppervlakkige mening: een mens moet maar doen wat hij kan en de rest zal de Heere wel in orde maken. Dat is de werkheiligheid, waartegen de catechismus met alle kracht zich te weer stelt. Maar niet minder ontvangt hier de dode en de dolende lijdelijkheid de doodsteek. De scherpe prediking van de wet Gods heeft niet ten doel om de mens de wet Gods te laten volbrengen, noch om hem in moedeloosheid en valse lijdelijkheid te laten weg zinken met de uitspraak: er is toch niets aan te doen, maar om hem hoe langer hoe meer zijn zondige aard te ontdekken. Wij moeten hoe langer hoe meer weten hoe groot onze zonden en ellenden zijn.

En deze vraag staat nu in het stuk der dankbaarheid. Juist de gemeente Gods heeft nodig hoe langer hoe meer aan haar zondige aard te worden ontdekt. Juist de gemeente der verlostten dient telkens opnieuw onder het oordeel Gods te worden gelegd. Velen willen daarvan niet weten, maar de prediking van de wet Gods binnen de kring van het verbond Gods is zo nodig. Johannes de Doper aarzelde niet de kinderen des verbonds van zijn dagen aan te spreken met: 'Gij adderengebredsels, wie heeft u aangewezen te vlieden van de toekomstige toorn'. Het gaat hier niet alléén over de zonden, maar over de zondige aard. Over de wortel der verdorvenheid, die als een onzalige fontein het leven lang modder en slijk blijft opwerpen. Inderdaad heeft de Vader in de gelijkenis van de verloren zoon alles vergeven, toen hij hem om de hals viel. Maar deze verloren zoon, die weer in zijn kinderrechten is hersteld, zal later meermalen weer van het vaderhuis afdwalen, zonder aanzien des persoons.

Daardoor worden wij allen geraakt. Heeft het u geraakt? De prediking van de geboden Gods gaat ons allen aan! Het gaat ook de onbekeerden en de brede verbanden in de samenleving aan. En het gaat ook de overheid en allen die ver verwijderd zijn van de prediking van het Woord Gods aan. De geboden Gods moeten in de volksconsciëntie worden ingebrand om daardoor het leven voor de verwildering te bewaren. Het geweten moet worden opgescherpt. Daardoor wordt het leven leefbaar. Maar dat is de omtrek. God bedoelt Zijn kerk. Hij maakt haar schuldig. Hij ontdekt de oerbodem van ons bestaan. Hij wil dat wij afdalen tot de grond. Wij worden niet van buitenaf bedorven, maar in ons *bestaan*. Daarom wordt de mens door de prediking van de wet Gods gebonden en onder het oordeel van God gelegd. Hoe langer hoe dieper wordt het verstaan: 'En treed niet in het gericht met Uw knecht; want niemand die leeft zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn' en: 'Zo gij Heere de ongerechtigheden gadeslaat; Heere wie zal bestaan?'. Dan staan wij voor God. Niet uit de beschrijving van de zonde, niet uit de optelsom van de zonden, hoewel de Heere van het ene gebod naar het andere kan leiden, maar uit de ontmoeting van de God der wet. Want als God ons ontmoet als de Volmaakte, Die zegt: 'Weest gijlieden van volmaakt gelijk Uw Vader in de hemelen volmaakt is', dan is dat een stuk genade. De scherpste wetsprediking is *genade*, omdat de God der wet niet onze ondergang zoekt, maar ons behoud! In de binding door de wet wordt het Evangelie ontsloten. Wij staan voor een God die boven de wet schrijft: Ik ben de Heere uw God'. Het is die God voor Wie Asaf staat, wanneer hij zegt: 'Ik was een groot beest bij U'. Voor Wie Petrus getuigt: 'Heere ga uit van mij, want ik ben een zondig mens'.

De kennis van onze zonde is een weg. De spiegel van Gods wet wordt steeds helderder. Op zijn *helderst* waar Christus de wet gaat uitleggen in de Bergrede en de Evangeliën. En op zijn *diepst*, waar de wet Christus meeneemt naar Golgotha. Leeft het nog in ons hart, dat wij de Christus horen zingen: 'Ik draag Uw heil'ge Wet, die Gij den sterv'ling zet in 't binnenst ingewand'? Dat leert toeneming in de rechte boetvaardigheid. Het leert verootmoediging. Het doet met ootmoed bekleed gaan en ootmoedig zijn. 'Ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees geen goed woont'. Dat vergeten wij telkens weer. Slaperigheid is in het geestelijk leven gevaarlijk. Zij doet de oefeningen van het geloof afnemen. Zij doet niet biddende waken aan de posten van ons hart. Zij zoekt niet met huid en haar in Christus te rusten en te blijven.

Zij doet niet zien naar de Zon der gerechtigheid, onder Wiens stralen voortdurend genezing te zoeken en te vinden is. De zondigheid is ook niet een monster, dat reeds van verre te zien en te tasten is, maar is een kameleon, die allerlei kleuren aanneemt, al naar het geestelijk terrein waarop wij verkeren. De sluiptwegen van ons hart zijn ondoorgrondelijk. Dat houdt ons nederig en verslagen van geest. Dat doet ons voor het Woord Gods beven en doet ons des te begeriger zijn om de vergeving der zonden en de gerechtigheid in Christus te zoeken.

Wat staat ons in de weg om dagelijks uit de overvloedige volheid van de genade van Christus te putten, en met blijdschap te putten uit de fontein? Onze geestelijke luiheid, dat wij onszelf er niet voor over te hebben. Onze zelfgenoegzaamheid staat ons in de weg. Wij kennen telkens waarde toe aan onze gevoelens en ervaringen. Wij verleggen onze aandacht gedurig van de bron naar de uitwerkingen daarvan in ons hart. Onze blik wordt in het leven der genade telkens weer afgetrokken waar David zo gaarne was: 'Tot U Heere hef ik mijn ziel op'. 'De ogen houdt mijn stil gemoed, opwaarts om op God te letten, Hij die trouw is, zal mijn voet voeren uit der bozen netten'.

Waar ligt de zaligheid? In de *gedurige* omhelzing van de Christus door het geloof! Daarom ligt die ontworteling in onszelf. Daarom krijgen wij een steeds vastere verbinding met de Christus Zelf. Daarom is dat nodig een opwassen in de kennis en de genade van de Heere Jezus Christus. Stilstand is achteruitgang. 'Niet van vat in vat geledigd worden en daarom op de heffe stilgelegd', lezen we in Jeremia 48. Dan is er geen voortgang. De verbinding met Hem maakt begeriger! Dat raakt de wortel van ons bestaan. Dat doet ons zuigen aan de sappen uit de Wijnstok. Dat doet ons de zonde vrezen. Dat doet ons voortgaan in de worstelingen aan de troon der genade. Het doet ons temeer zoeken. Kan dat wel? Is hier niet een man aan het woord, die in Christus voor God rechtvaardig is? Jawel, maar het is beide waar! Het is er én het moet telkens weer gezocht worden. Hier zijn wij aan de apothek voor alle kwalen.

Gemeente, daarom leid het gebod tot het *gebed*. Van gebod naar gebed, dat is maar één letter verschil. Hoor wat de dichter zegt: 'Heere Gij hebt geboden, dat men Uw bevelen zeer bewaren zal'. Dat is het gebod. Maar hoor, hij gaat bidden: 'Och dat mijn wegen gericht werden om Uw inzettingen te bewaren. Dan zou ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zou op al Uw geboden'. Hoor wat de catechismus zegt: 'Daarna opdat wij zonder ophouden ons benaarstigen, *én* God bidden om de genade des Heiligen Geestes, opdat wij hoe langer hoe meer naar het evenbeeld Gods vernieuwd worden, totdat wij tot deze voorgestelde volkomenheid na dit leven geraken'. De prediking van de geboden Gods maakt ons niet tot werkheilige knutselaars maar tot biddende worstelaars. Wie de zonde aan- en in de hand houdt kan onmogelijk de genade vasthouden.

Wat is daarvoor nodig? De genade van de Heilige Geest en dat in alles. In ons is géén kracht om de zonde te doden. In ons is géén kracht om het kruis op te nemen. In ons is géén gewilligheid om de weg Gods te gaan. In ons is géén kracht om ons te onderwerpen. Daarom dat we zonder ophouden ons benaarstigen om de genade van de Heilige Geest! Het kennelijk ontvangen van een zegen voorspelt niet een geestelijk renteniersbestaan, maar een *voortdurende* worsteling aan de troon der genade en een voorbereiding op een nieuwe strijd! De heiligmaking dient voltooid te worden in de vreze Gods. Hier geldt: 'Werkt uzelfs zaligheid met vrezen beven; Want het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen'. Hoe? Door het zonder ophouden van Hem te bidden. Wij krijgen in de dienst van God nooit vakantie. Het gaat de Heere om de vrucht in uw en mijn leven. 'Hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult Mijn discipelen zijn'. Opdat wij hoe langer hoe meer naar het evenbeeld Gods vernieuwd worden. Voelt u de spanning? Een christen is een looper, een jager die gericht is op het doel.

Wat is dat om naar het evenbeeld Gods vernieuwd te worden? Het is wat Paulus zegt: 'Een ding doe ik, vergetende hetgeen achter is, en strekkende tot hetgeen voor mij is, jaag ik naar het wit, tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus'. Om in Hem te eindigen! 'Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende; of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden'. Wij zijn er nog niet. We moeten naar het Gods evenbeeld vernieuwd te worden. God staat centraal. Gelijkvormig aan Christus worden. Want zeg het nu zelf maar: ontbreekt er iets aan Christus? Is Hij niet vol en af? Dan is er geen strijd tussen ideaal en de werkelijkheid. Deze God is in Christus verrukt. Hij is zielsinnemend en hartverheffend! Hij is volkomen! Juist die volkomenheid doet Adam vluchten. Juist deze volkomenheid doet Asaf uitroepen: 'Wie heb ik nevens U in de hemel, nevens U lust mij ook niets op de aarde'.

God is volmaakt. Hij zegt: 'Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk uw Vader, Die in de hemelen is, volmaakt is'. In dat vernieuwd worden gaat het om de voorgestelde volkomenheid. De eerste mens was voor zijn val zeer goed. Maar hij is bar slecht geworden. Maar de tweede mens is volmaakt geworden. Johannes schrijft: 'Wij hebben Zijn heerlijkheid gezien. En wat wij gezien hebben, dat wij verkondigen wij u'. Dat was in Zijn vernedering. Maar nu leeft Hij in Zijn verhoging. Paulus is er blind van. Johannes zag er een glimp van. Hij viel als dood aan Zijn voeten. Wat is nu de volkomenheid? Wat het laatste Bijbelboek ons preekt: de Zoon des mensen te midden van de zeven kandelaren, het Lam als voorwerp van het huidige lied, een grote schare voor de troon met witte klederen, palmtakken en citers, de heilige stad blinkend als kristal verlicht door de heerlijkheid Gods, inwoners zonder tranen en zonder rouw, de zalige gasten aan de bruiloft des Lams. Deze voorgestelde volkomenheid wenkt. Het is er nog niet! Het komt na dit leven! Vandaar het verlangen. Het '*nog niet*' wijst op '*het komt*'! Dat geeft lijdzaamheid in de loopbaan. Dat geeft volharden onder het kruis. Immanuels land wenkt. Hij komt, dat geeft vreemdelingschap op de aarde.

Gemeente, daartoe is dus de wet. Daartoe is dus telkens weer dat vallen onder God. Daartoe is telkens weer dat opstaan van de betraande ogen. Daartoe is dat telkens weer dat zoeken van de vergeving der zonden en de gerechtigheid in Christus. Daartoe is dat zonder ophouden tot Hem gaan. Dat wij altijd weer bidden en niet vertragen. Om u te onthechten aan deze wereld aan al wat van u is. Om steeds weer die reist voort te zetten. Wat kan het kind hunkeren naar zijn verjaardag. Wat kan een voorgestelde zaak tegenvallen, maar hier zal alles meevallen voor allen die in Christus zijn. Het zal de stoutste verbeelding te boven gaan. 'Wat geen oog heeft gezien, wat geen oor heeft gehoord, wat in geen menshart is opgeklimmen'. 'Wij zullen Hem zien gelijk Hij is'. Niet meer als in een spiegel, maar van aangezicht tot aangezicht. De koningin van Scheba had veel over Salomo gehoord. De werkelijkheid was voor haar als een droom. Maar hier zal het géén droom zijn, maar een opwaken! 'Maar blij vooruitzicht dat mij streelt, ik zal ontwaakt Uw lof ontvouwen'. Ontwaakt, dan is het leven op aarde voorbij! Als een droom, als een boze droom. Als een eeuwige werkelijkheid, als een onvoorstelbare werkelijkheid. Tot zolang hebben wij de raad Gods te dienen en uit te dienen. Tot zolang hebben wij Zijn smaadheid te dragen en de strijd te voeren.

Amen

G. Boer